

TRANSPORT VOSITALARINING TEZLIGIGA YO'L SHAROITINING TA'SIRINI O'RGANISH VA TAVSIYALAR ISHLAB CHIQISH

Mizrabov Ulug‘bek Boliqu o‘g‘li

Jizzax politexnika instetuti assestenti

Xusanov Zoxid Zakirovich

Sharof Rashidov tuman politexnika texnikumi

Annatatsiya: Multimodal transportda raqamli platforma texnologiyalari ishlab chiqilgan va modellashtirilgan bo'lib, bir nechta ulanish variantlari tufayli tashvishlarni ajratish katta ahamiyatga ega bo'lganligi sababli, muayyan muammolarga aniq echimlar, ma'lumotlarni tahlil qilish va aniqroq biznes qarorlarini qabul qilish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: Transport, texnologiyalar, raqamli platforma, innovatsion xizmatlar, Bulut, Infratuzilma, boshqaruv to'siqlari.

Мизрабов Улугбек

Ассистент Джизакского политехнического института

Политехнический техникум Шароф-Рашидовского района.

Аннотация: В перевозках разрабатываются и моделируются технологии цифровых платформ, и поскольку разделение задач за счет множества вариантов подключения имеет большое значение, оно позволяет находить конкретные решения конкретных задач, анализировать данные и принимать более точные бизнес-решения.

Ключевые слова: В перевозки, технологии, цифровая платформа, инновационные услуги, облако, инфраструктура, барьеры управления.

Mizrabov Ulugbek

Assistant at Jizzakh Polytechnic Institute Jizzax politexnika instetuti assestenti

Khusanov Zakhid Zakirovich

Sharof Rashidov district polytechnic technical school

Annotation: Transport, digital platform technologies are developed and modeled, and since the separation of concerns due to multiple connection options

is of great importance, it allows for specific solutions to specific problems, data analysis and more accurate business decisions.

Key words: Transport, technologies, digital platform, innovative services, Cloud, Infrastructure, management barriers.

O‘zbekiston respublikasi mustaqilliga erishgandan so‘ng ijtimoiy – iqtisodiy va siyosiy o‘zgarishlar hayotga izchil joriy etila boshladi. Respublika bozor iqtisodiyotiga o‘tib borishi, xususiy mulkchilikda avtomobil sanoatining vujudga kelishi, chet davlatlar bilan teng huquqli iqtisodiy aloqalarning yo‘lga qo‘yilishi, fuqorolar moddiy farovonligi ortib borishi tabiiy ravishda avtomobil yo‘llarida va shahar ko‘chalarida harakat miqdorining ortib borishiga olib kelayapti. Mustaqillikdan avval har 1000 nafar aholiga 35 dona yengil avtomobil to‘g‘ri kelgan bo‘lsa. Bugungi kunda bu ko‘rsatkich yanada ortib borayapti. O‘zbekistonda har 1000 nafar doimiy aholiga o‘rtacha 87 dona yengil avtomobil to‘g‘ri kelmoqda. Ma’lumotga ko‘ra, 2022 yilning 1 yanvar holatiga respublikada jismoniy shaxslarga tegishli jami yengil avtomobillar soni 3 051 734 tani tashkil etgan.

Harakat xavfsizligi va qulayligi talablariga javob beradigan yechimlar.

Yo‘llar va yo‘l harakatini muvofiqallashtiruvchi qoidalar yetaricha mukammal ishlab chiqilmagan, shu bilan bir qatorda ko‘plab haydovchilar yo‘lda harakatlanish ko‘nikmalarini to‘liq o‘zlashtirimasdan avtomobil boshqarish jaryonlarini boshlab yuboradi. Shu boisdan ham ko‘plab yo‘l transport hodisalari vujudaga kelmoqda.

Haydovchining harakat muhiti bilan o‘zaro ta’sirining asosiy qoidalari.

Yo‘lda harakatlanish sharoitlarini ergonomik baholash haydovchining o‘zaro ta’siri nazariyasiga asoslanadi.

atrof-muhit harakatining ta’siri 90% axborot maqsadlarida;

10% haydovchining ushbu vaziyatga yanukiy qarori;

Axborot deganda kuzatish yoki o‘rganish natijasida olingan har xil turdag‘ ma’lumotlar, tushuniladi.

To‘rtinchidan haydovchining tezligi va transport vositasining traektoriyasining faoliyati. Avtotransportning tezligi va traektoriyasini o'zgartirish,

Bu jarayonlarda haydovchining harakat muhiti bilan o'zaro ta'sirining mohiyatidir. Ko'rinib turibdiki, transport vositasining harakati haydovchining sub'ektiv maqsadli faoliyati natijasidir. Atrof-muhit harakati bilan o'zaro munosabatda bo'lgan haydovchi tufayli o'z xatti-harakatlari tamoyillarini amalga oshiradi. Haydash rejimlarini tanlash.

- murakkablik darajasi;
- tashkilotchilik darajasi;
- haydovchining harakat muhiti bilan o'zaro ta'siri indekslari.

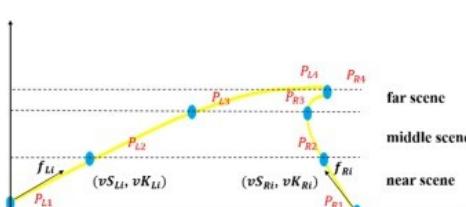
Murakkablik darajasi va harakat a'zolarining transport muhiti bilan o'zaro ta'siri haydovchining haydash paytidagi funktsional holatiga qarab baholanishi mumkin. Atrof-muhit harakatining elementlari, ma'lumot drayverini yuklab olish, uning funktsional holatiga ta'sir qiladi, bu esa o'z navbatida ishonchliligining ko'rsatkichidir. Haydovchining faoliyati. Axborot yuklash drayverining past va juda yuqori darajasi xatolar va favqulodda vaziyatlarga olib keladi.

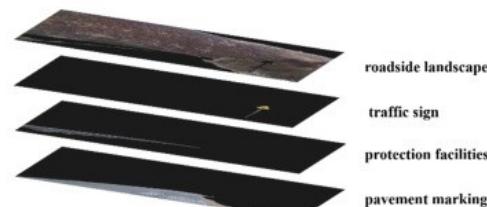
(a)

(b)

(c)

(d)

Atrof-muhit harakatining ergonomik talablari mezonlari mexanizmlarning normal ishlashidir. Haydovchini faoliyat sharoitlariga moslashtirish. Atrof-muhit harakatining maqsadi bo'lishi kerak. Haydovchining faoliyati tananing fiziologik tizimlarining o'zgarishi bilan baholanadi, bu o'zgarishlarga olib keladi. Haydovchining faoliyati sifatida tananing funktsional holatini baholashga imkon beradigan ko'rsatkichlardir.

Bu yerda V_{n2} , V_{n3} , V_n - xavfsizlik, harakat erkinligi va maksimal tezlik uchun tezlik normasi.

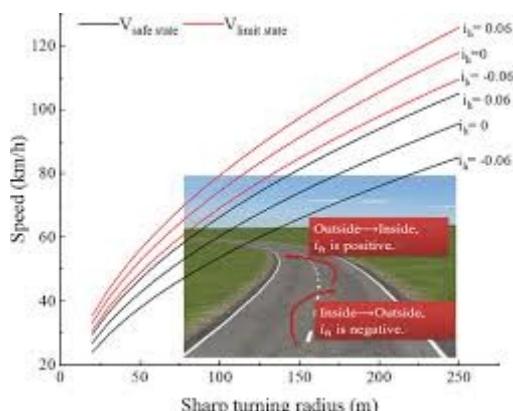
ruxsat etilgan tezlik ko'rsatkichlari haydovchisi;

V_3 - avtomobil tezligini o'rnatish (hisoblash);

$Hm0$ - maksimal entropiya maydoni

Xavfsiz masofani saqlash yo'l harakati xavfsizligini yaxshilash bo'yicha ko'plab nashrlarda tasvirlangan. Bu masala bo'yicha bir nechta yondashuvlar mavjud. Eng mashhuri ikki soniya qoidasidir. Haydashdan keyin 2 soniya ichida oldinda turgan transport vositasidan xavfsiz masofani saqlash.

U masofani saqlashdan iborat, avariya yoki boshqa hodisa sodir bo'lganda favqulodda tormozlash imkonini beradi

Statistika ma'lumotlariga ko'ra ko'plab avtohalokatlar to'xtash jarayonida yengil to'qnashishda sodir bo'lishi aytilgan. Ya'ni yo'lda harakatlanayotgan avtomobil hech qanday chiroqlarni yoqmasdan burilishi, katta tezlikda harakatlanib hech qanday belgi bermasdan to'xtash yoki sfetafor, piyodalar

yo‘laklariga kelayotganda tezlikni pasaytirmaslik natijasida tormoz beriladi, natijada turli xil nosxush holatlar yuzaga keladi.

Yo'l belgilarining avtonom ishlashi ularning avtonom ishlashi imkoniyatidir, chunki belgilar orqali bildirilgan tezlik chegarasi ularning harakatini o'lchash natijasidir. Tavsiya etilgan tezlik uni o'zgaruvchan xabar belgisida ko'rsatish orqali bog'lanadi.

Tavsiya va mulohazalar:

Sayohat vaqtini o'lchash bilan bog'liq tajribalar ham bir nechta tezlik chegarasi gradatsiyasining, ham belgilar orasidagi masofaning o'rganilayotgan parametrga aniq ta'sirini ko'rsatdi.

Umuman olganda, yo'l xususiyatlarining haydovchilarning tezligini tanlashga ta'sirini tushunish yuqorida aytib o'tilgan tadqiqotning umumiy mavzusi bo'lib, u harakatlanish kalitidir. Psixologik tadqiqotlar yo'llarning umumiy tartibidan boshlanadi va haydovchilarning sub'ektiv mulohazalarini kamaytirish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan ma'lumotlarga qaratiladi.

Adabiyotlar:

1. Avtomobillar xarakat xavfsizligiga faol ta'sir qiluvchi ekspluatatsiyaviy ko'rsatkichlari.// Mizrabov Ulug'bek Boliqu o'g'li, //Механика и технология,// 123-128
2. Road traffic safety and its impact on the development of modern road-transport expertise// Mizrabov Ulug'bek Boliqu o'g'li //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development 7,// 157-164

3. Studying The Quantity And Composition Of Traffic In Public Transport Directions// Mizrabov Ulug'bek Boliqu o‘g‘li //Eurasian Research Bulletin 18,// 114-132
4. Jamoat transportlari yo‘nalishlarida harakat miqdori va tarkibini tadqiq qilish// Mizrabov Ulug'bek Boliqu o‘g‘li, //Scientific Impulse 1 (7),// 793-798
5. Dvigatel konstruktsiyasi va ishchi jarayonlarini boshqarishni mukammallashtirish// SA Ismoiljon o‘g‘li, Mizrabov Ulug'bek Boliqu o‘g‘li //Scientific Impulse 1 (4)//, 536-542